

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IV. Probatur ex historia Pontificum & Comitum Engolismensium; & ex Bula Paschalis II. de legatione Gerardi Episcopi Engolismensis, quæ refertur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Britannica, eosque esse quinque archiepiscopatus ab Arnulpho Lexoviensi intellectos. Nam tum Britannia provincia Archiepiscopum suum habebat, Dolensem nimirum antistitem, qui dictus est Archiepiscopus usque ad tempora Innocentij III. invitis licet ac reclamantibus Archiepiscopis Turonensibus.

IV. Veram esse hanc nostram observationem docet vetus scriptor historiae Pontificum & Comitum Engolismensium à viro clarissimo Philippo Labbeo editus; cujus hæc sunt verba: *Gerardus vero Engolismensis Episcopus cum Domino Paschali Papa adhaesisset, qui ad partes Galliarum venerat, cognita honestate & præclara sapientia, ei vices suas prius in Britannia, & deinde Turonensi, Burdegalensi, Bituricensi, Auscitana provinciis commisit. Extant literæ Paschalis II. quæ apertè docent hunc Episcopum Engolismensem ab eo constitutum fuisse Legatum in provinciis Bituricensi, Burdegalensi, Auscitana, Turonensi, & Britannia, editæ illæ quidem ex codice MS. sancti Albini Andegavensis in tomo tertio Spicilegij Domni Lucæ Dacherij viri optimi & de antiquitate ecclesiastica bene meriti; quas tamen, quòd ab authentico nonnihil deflexerint, secunda editione donandas esse censuimus. Sic ergo habent in eodem codice sancti Albini.*

Paschalis Episcopus servus servorum Dei venerabilibus fratribus Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, atque Principibus per Bituricensem, Burdegalensem, Auscitanam, atque Britanniam provincias constitutis, & ceteris tam Clericis quam laicis, salutem & apostolicam benedictionem. Apostolica sedis auctoritate providentiâque compellimur, cui auctore Deo presidemus indigeni, non solum vicinis & proximis, sed procul etiam positis fidelibus, quæ ad salutem spectant animæ providere, quòd, quantum in nobis est, auxiliante Domino implere satagimus. Proinde vobis, carissimi fratres & filij, Apostolorum Petri & Pauli benedictionem impendimus, & paterna vos affectione cohortamur in Domino quatenus usque in finem firmum propositum justitiæ teneatis, laboris mercedem maximam in æterna gloria percepturi. Ut autem penes vos habeatis apud quem querelæ vestras atque negotia, cum opportunum fuerit, referatis, cujusque consilio & hortatu quæ ad salutem vestram attingenti peragatis, vices nostras fratri carissimo Gerardo Engolismensi Episcopo commisimus, in partes eum nostra sollicitudinis adfiscientes. Huic vice nostra, ut nostro Apostolorumque in partibus vestris Vicario, ad Dei honorem & ad salutem animarum vestrarum fideliter obedite; ut vobis per Dei gratiam collaborantibus, quæ extirpanda sunt extirpare, quæ corroboranda sunt corroborare prevaleat. Nec sollicitudinem, fratres carissimi, pigeat, cum

neccitas ecclesiastica utilitatis exegerit, synodales cum eo celebrare conventus; quos nimirum convocandi nos ei vice nostra potestatem indulgemus. Data Laterani xviii. Kal. Maj.

V. Extincto deinde Paschali anno mcxviii. non constat an Gerardo commissa fuerit legatio Aquitanica à Gelasio successore Paschalis. Imò Callistus II. vices suas per eandem provincias illi delegans, ait se id facere ad exemplum Paschalis, nulla facta mentione Gelasij. Vnde colligi possèt illum hac auctoritate instructum non fuisse à Gelasio. Præterea Cono Episcopus Prænestinus ad Hugonem Episcopum Nivernensem scribens de electione Callisti secundi, dum ait Gerardum Engolismensem Episcopum in partes ejus transisse, his verbis utitur quæ indicare videntur illum abalienatum quodam modo fuisse à Curia Romana tempore Gelasij. Ait enim: *Nam & Engolismensis Episcopus, antequam à nobis discederet, subscripserat, & Domino Papæ humiliter se subdiderat. Ratio autem alia propter quam Gerardus commotus esset adversus Gelasium haud dubiè alia esse non potuit quàm quia vices illi suas non commiserat. Legatum tamen apostolicæ sedis fuisse etiam sub pontificatu Gelasij dicere videtur Ordericus Vitalis, qui de ejus morte loquens ita scribit:*

Tunc Girardus Engolismensis Episcopus, vir eruditissimus, migravit, qui magni nominis & potestatis in Romano Senatu tempore Paschalis Papæ, & Gelasij, Calixti, & Honorij fuit. Innocentij secundi tempora omisit, quia Girardus ab illo non stertit, imò adversarij ejus Anacleti partes impensè fovit.

VI. Electo deinde Callisto II. apud Cluniacum anno mcxix. Gerardus Engolismensis Episcopus in partes transgressus, electioni ejus subscripsit, ut mox dicebamus, & ei se subdidit. Tum ei haud dubiè monstrata est legatio Aquitanica, ad mitigandum viri præpotentis animum. Itaque anno sequenti Pontifex ad Gallos in quinque provinciis Aquitanica legatione comprehendi solitis hæc scripsit de vicibus apostolicæ sedis rursus commissis eidem Gerardo. Extat epistola illa in veteri codice MS. sancti Albini Andegavensis, unde à nobis primum edita est.

Calixtus Episcopus servus servorum Dei, dilectis fratribus & filiis Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Principibus, & ceteris tam Clericis, quam laicis, per Bituricensem, Burdegalensem, Auscitanam, Turonensem, & Britanniam provincias constitutis, salutem & apostolicam benedictionem. Et patrum præcedentium institutio exigat, & fraternæ caritatis debitum nos compellit, ut providere salubriter universis